

RZECZYSPOLNA
miejsce
w Radomiu
za odb. do 1917 r.
z przes. poczta 2.50 h.
m. pojed. 10 hal.

OGŁOSZENIA

wiersz petitoryj
lub jego miejsce:
1-sza strona 1 kor.
Nekrologi 40 hal.
Reklamy 50 hal.
19-ta strona 20 h.

GAZETA RADOMSKA

WYCHODZI CODZIENNIE.

REDAKCJA otwarta codziennie przez świąt i niedziel od godziny 12 do 2 po południu.

ADMINISTRACJA otwarta codziennie przez świąt i niedziel od godziny 9 do 3 po południu.

Adres Redakcji i Administracji: ulica Lubelska Nr. 51.

Komunikat austriacki.

Wiedeń. Urzędowo 19 b. m. Na froncie wschodnim. U grupy wojsk feld. Mackensaena i na froncie wojsk arcyks. Józefa nie było szczególnych wydarzeń.

Front ks. Leopolda baw. Na wschód od Lipnicy Dolnej nad Narajówką Rosjanie wysadzili w powietrze sztolnię minową pod naszym czołowym rowem i w szybkim natarciu obsadzili lej. W kontrataku lej ten przeszedł znowu w nasze posiadanie. Na południe od Brzeżan próba ataku nieprzyjacielskiego po silnym przygotowaniu przez miotacze min została odparta. Na Wołyniu pomyslnie przedsięwzięcia naszych atakujących wojsk.

Na froncie włoskim: W ostatnich dniach artylerja włoska także w niektórych odcinkach frontu górski-go poczęła być czynną. Tarvis znowu był ostrzeliwany. Dziś rano patrol 73-go pułku p. z wycieczki na pozycje nieprzyjacielskie na wschód od Monte Zebio i na północ od Asiago przyprowadziły 22 jeńców.

Na froncie bałkańskim: Nad Vojusą nie zaszło nic ważnego.

Komunikat niemiecki.

Berlin. Urzędowo 19 b. m. Na froncie francuskim: Na większej części frontu panowała gęsta mgła, która ograniczyła działalność artylerji i lotników a umożliwiała jedynie natarcia wywiadowcze. O czujność załóg naszych rowów rozbiły się luźne przedsięwzięcia nieprzyjaciela. Naszym wywiadowcom udało się wziąć wielu jeńców.

Na froncie wschodnim: nie zaszło nic istotnego.

Na froncie macedońskim: utarczki straży przednich i w niektórych miejscach ogień armatni. Zestrzelono dwa samoloty nieprzyjacielskie.

Kwestja polska w Rosji

Kopenhaga Z Petersburga donoszą, że obecnie kwestja polska wysunęła się na czoło innych kwestji polityki wewnętrznej, gdyż pomiędzy Rosjanami a Polakami występują coraz silniejsze różnice zdania. Polacy żądają, aby nied wno temu ogłoszony ukaz cesarski potwierdzony był przez parlament; w kołach rosyjskich ostro opierają się temu żądaniu. Istniejące przyuzszczenie, że kwestją tą zajmują się Duma, gdzie z tego powodu dojdzie do ożywionych rozpraw.

Konferencja cesarza Karola i ces. Wilhelma w sprawie Polski

Berlin. Korespondent berlińskiej „Vossische Zeitung“ w Wiedniu, podając swemu dziennikowi telegraficznie sprawozdanie z wizyty cesarza Wilhelma II u cesarza Karola, donosi, że jak się zdaje, przedmiotem narad obu monarchów była między innymi także sprawa polska.

Hołd Krakowa dla d-r Rutowskiego

Kraków. (BK.) W czoraj odbyło się uroczyste nadzwyczajne posiedzenie Rady miejskiej. Prezydent Leo zakomunikował, że Rada m. zamianowała honorowym obywatelem m. Krakowa d-r Rutowskiego w hołdzie dla jego zasług względem ojczyzny a przede wszystkim dla jego zasług względem Lwowa, położonych przy obronie tej twierdzy polskości na wschodni w czasie inwazji rosyjskiej. D-r Rutowski dziękował za użyczenie mu tej wysokiej godności,

Wojna skończy się w r. 1917 albo w 1918

Zurych. Prasa tutejsza powtarza za dziennikami angielskimi, że w Anglii, panuje przekonanie, iż w lecie b. roku wojna się skończy.

Odzywają się jednak głosy, że gdyby teraz koalicja nie mogła doprowadzić do rostrzygnięcia korzystnych dla siebie, to wojna może się przeciągnąć na rok 1918.

Nie będzie pogromu...

Londyn. (BK.) Lord Derby oświadczył w mowie, wygłoszonej w Bostonie, że z nadzieją oczekuje ostatecznego wyniku wojny, lecz nie należy oddawać się zbyt niemu optymizmowi lub wierzyć, że koniec będzie można łatwo osiągnąć. Sądzi, iż Niemcy czynić będą gigantyczne wysiłki, aby osiągnąć zwycięstwo. Krytyczny moment walki nadejdzie w najbliższych miesiącach. Będą to zwyciężkie miesiące, lecz nie będzie pogromu.

Wrzenie rewolucyjne w Rosji

Goeteborg. (BK.) „Handels og Sjøfartstidning“ donosi z Haparandy: W Finlandji wykroto wielkie sprzysiężenie polityczne. W sprawę zawikłanych jest już przeszło 100 osób.

Gen gubernator Kuk i Madeyski u cesarza

Wiedeń. (BK.) Cesarz przyjął na specjalnej audjencji gen. gubernatora wojskowego w Lublinie i szefa sekcji Madeyskiego.

Przemiany

Anormalne warunki bytu niewolnego odbić się musiały na całokształcie życia naszego, temu też zawdzięczamy, że stosunki polityczne wewnętrzne naszego narodu miały swoiste specjalne cechy i były w zupełności niepodobne do wewnętrznych stosunków politycznych innych narodów kulturalnych.

Zasadniczą cechą życia politycznego naszego była walka z rządem zaborczym. Walka ta stanowiła w większej części treść naszej polityki.

Pogląd na sposoby prowadzenia walki był pobieżnym podziałem politycznych zgrupowań. Ci, co walkę tę chcieli widzieć w najłagodniejszej formie—tworzyli partję ugodową, ci co zastrzali walkę, posuwając ją do pewnych granic ostatecznych—byli rewolucjonistami. Nie interes jednostki, klasy czy warstwy brany był pod uwagę—lecz ustosunkowanie się do zaborcy.

Dziś zaborca ustąpił z kraju—powstaje Rząd Polski—kryterjum walki z zaborcą zanika stopniowo, zaniknie zaś zupełnie w momencie objęcia przez Rząd Polski wszystkich agend i zakończenia wojny—t. j. zniknięcia jedynego w czasie wojny celu politycznego—zwycięstwa.

Więzy polityczne, które dawniej mogły złączyć silnie obszarnika z chłopem, lub fabrykanta z robotnikiem, mieszkańca wsi z mieszkańcem miasta rozluźniają się, a z chwilą unormowania się warunków—jeśli nie zajdą specjalne komplikacje z końcem wojny—zupełnie znikną.

Inne platformy, inne kryterja będą miarodajne przy tworzeniu się zgrupowań politycznych. Interes obszarnika sprzeciwi się interesowi chłopu, fabrykant będzie chciał mieć najtańszego robotnika, gdy robotnik będzie dążył do osiągnięcia największej płacy, gdy mieszczanin będzie pragnął, by plody rolne były najtańsze—ziemianin będzie je śrubował w górę. Zjawi się więc kryterjum gospodarcze, które ludzi dzielić będzie na różne grupy. Chłop, obszarnik, fabrykant, robotnik, mieszczanin i wieśniak zawsze społem iść nie będą.

Tak już jest na całym świecie—tak będzie i u nas. Będą więc u nas stronnictwa ziemiańskie, chłopskie, robotnicze, przemysłowe. —Walka o podział bogactw krajowych i o władzę będzie grupować ludzi—idealny czynnik—zmałeje wraz ze zniknięciem nieszczęścia—niewoli.

Nie znaczy to jednak, by zanikł patriotyzm, by interes grupy czy klasy przekładano ponad interes państwa.

mię: zgodne z pisownią propagowaną przez prof. Kryńskiego i przyjętą w Królestwie.

— **Słomniki miastem.** C. i k. Biuro Prasowe komunikuje, że z rozporządzenia Jeneralnego Gubernatora zostaje ordynacja miejska dla 34 miast wydana rozporządzeniem Naczelnego Wodza Armji 18 sierpnia 1916 r. Dziennik Rozporządzeń Nr. 65 rozszerzona także na miejscowość Słomniki w obwodzie Miechowskim.

— **Brak papieru dziennikarskiego.** — Nawet wydawnictwa rządowe zaczynają odczuwać brak papieru rotacyjnego. Oto onegdajzy „Prag. Abendblatt“ wyszedł tylko o 4 stronach druku, a „Pracké Nowiny“ ogłosiły, że w skutek braku papieru nadal będą wychodziły także o czterech tylko stronach druku. Podobnie i „Prager Zeitung“ obejmuje tylko cztery strony druku.

Ofiary. P. Wronka składa rb. 10 doręczone jej na Macierz Szkolną Polską przez p. Paulinę Piasecką z Warszawy. Bezimiennie kor. 10 na Skarb Polski na ręce p. Janowej Wigurzyny. Bezimiennie rb. 3 dla ubogiej kobiety, spodziewającej się się słałości.

TELEGRAMY

Polityczne znaczenie wojny podmorskiej

Berlin (KB) „Vossische Ztg.“ pisze: Czyny naszych łodzi podwodnych przewyższają wszelkie oczekiwania. Chodzi nie tylko o to, co może być zatopione, lecz więcej jeszcze o to, co nie może być zatopione, ponieważ się nie pokazuje. Wielka możliwość polityczna, jaką przedstawia wojna łodziami podwodnymi, tkwi w tem, że sprzymierzeńcy Anglii pozbawione są jej pomocy, sami od siebie zażądają pokoju i zgodzą się z nami na warunki, które doprowadzą

do trwałego pokoju na kontynencie. Tylko wówczas staniami się panami angielskiego niebezpieczeństwa. Można z góry powiedzieć moment, w którym Francja i Włochy, ze względów militarnych i gospodarczych, skutkiem odciążenia im dowozu surowców, nie będą w stanie dalej prowadzić wojny. Brutalność, z jaką poseł angielski w Petersburgu, jako wicecar przesłał wskazówki stronnictwom i dworowi, dowodzi jego obawy o Rosję.

400.000 ton zatopionych

Haga. W Amsterdamskich kołach ubezpieczeniowych rezultat wojny podmorskiej za czas od 1 do 15 lutego oceniany na 370 do 400 000 tonn.

Dowóz francuski spadł o połowę

Zurych. „Petit Journal“ donosi, że dowóz francuski od początku zaostrezenia wojny podmorskiej spadł okrągło o połowę. Stosunki pogarszają się z każdym dniem.

Kłopoty finansowe Francji

Bern. (BK.) Pisma paryskie donoszą, że kredyty wojenne Francji od początku wojny wynoszą 80,3 miliardów franków, z czego 58,5 miliardów stanowią czysto wojskowe wydatki. Miesięczny kredyt wojenny wynosi przeciętnie w pierwszym kwartale 1917 r. 3.191 milionów franków. W sprawozdaniu swem podnosi minister finansów Ribot, że największe trudności pochodzą z zakupów zagranicą, trudności te, skutkiem wzrostu długu zewnętrznego są przedmiotem największej troski niebezpiecznym jest być nie zależnym od zagranicy zarówno ze względu na środki żywności, jak i materiał wojenny.

Notyfikowanie rządów ces. Karola

Wiedeń. (BK.) Arcyks. Max wyjechał z orszakiem do Konstantynopola, aby

notyfikować sułtanowi wstąpienie na tron ces. Karola.

Kopenhaga. (BK.) Król przyjął posła austro-węg. Mensdorffa celem notyfikowania wstąpienia na tron ces. Karola. Po południu odbył się obiad galowy przy udziale pary królewskiej.

Bern. (BK.) Rada związkowa przyjęła misję, prowadzoną przez hr. Nostitz, która notyfikowała wstąpienie na tron ces. Karola. W wieczór odbył się obiad na cześć gości.

Nowy Komendant floty austro-węg.

Wiedeń. (BK.) Cesarz zamianował wice-admirała Kailera szefem sekcji marynarki ministerjum wojny a wice-admirała Niegovana komendantem floty, a tem samem te dwie kategorie ageud zostały podzielone.

Przed nowym ultimatum do Grecji

Lugano. (BK.) Pisma włoskie donoszą z Aten: Poseł francuski dn. 15 b. m. w rozmowie z prezydentem ministrów Lambrossem zwrócił uwagę na pozostaowania godne skutki, jakie spowodują mdgą ataki greckich pism na Francję oraz na zamiar koalicji zażądania w nowym ultimatum zupełnego wydania wszelkiej broni w ciągu 5 dni.

Atak lotniczy na Bruegge

London. (BK.) B. Reutersa donosi: Admiralicja komunikuje: Hydroplany dokonały wczoraj ataku na plac wzlotów Ghistellessa rzuciły ciężkie bomby z dobrym wynikiem. W tym samym czasie zaatakowano jeszcze raz fort Bruegge i stojące tam okręty. Widziano, jak bomby eksplodowały u swego celu.

Uwaga B. Wolffa: Ze strony miarodajnej dowiadujemy się, że w ataku lotniczym na Brugge nie powstała żadna szkoda wojskowa.

KLAMKI

od najskromniejszych do najwykwintniejszych z założeniem lub bez polecenia

ZAKŁAD SLUSARSKO-MECHANICZNY

firmy **L. ZALCBERG**

w Radomiu, Długa Nr. 26.

52-8

NAWOZY SZTUCZNE

40/42% Sole potasowe i Kainit

są wybornymi nawozami pod zasiewy wiosenne i zapewniają obfite plony. Nadzwyczaj skutecznie działają przy uprawie wczesnych jarzyn, jęczmienia, owsa i ziemniaków.

Należy wczas zaopatrzyć się w te wyborne środki nawozowe zwłaszcza, że nawozów azotowych i fosforowych obecnie trudno lub wcale nie można otrzymać. Zamówienia przyjmuje.

Jeneralna Reprezentacja Kallsyndykatu
JÓZEF KARRACH

Wiedeń (Wien) VI Mariachiferstrasse. 27

41-16

Redaktor i wydawca: Szczęsny Jastrzębowski.

Za pozwoleniem cenzury wojennej.

AUTO

Techniczny Dom Handlowy

„STAR”

KRAKÓW Sławkowska 32

Oleje maszynowe, i do pługów

Oleje cylindrowe

Smary, benzynę

Uszczelnienie i t. d. i t. d.

39-13

Administrator

zarządzający, posiadający długoletnią praktykę, obznajomiony z gospodarstwem rolnym, leśnym, rybnym, torfiarstwem, ceglarstwem—poszukuje zajęcia od zaraz lub od 1-go Marca, posiadam chwalebne świadectwa.

Adres: hotel Francuski dla Łoszczyca. 56-5

Druk „J. K. Trzebiński”-Radom.